

ԺԱ. Քաղաքացի ի ժամանակագրու-
թեանէ Սմբատայ իշխանին Պապառօնի
գունդատալին Հայոց, հանդերձ իրեն
շարայարողին հատուածովը. թարգմա-
նեալ առաջին անգամ հայկական բնա-
գրէն Բարիզու ու Մոսքուայի տպագրու-
թեանց վրայէն: — Բեդրպուրկ. 1862:
(Ի Յիշատակագիրս Բեդրպուրկի գի-
տութեանց կայսերական ճեմարանին.
Հատոր Դ. թիւ 2):

Պ. Ա. ՄՈՐԴՏԴՄԱՆ.

ԺԲ. Յաղագս հնոց փոխգական լե-
զուի. ճառ ընթերցեալ ի ճեմարանի
ուսմանց Պաւլերայ ի 4 յունուարի
1862. և տպագրեալ յօրագրի նորին:
Հեղինակն կը ջանայ հայերէն բառիւք
կարդալ ու թարգմանել Փ. Ասիոյ փը-
ռիզացի արձանագիրները:

Պ. ԲՈՒԲԲԱԴԻ (ԼՈՐԵՆՑՈ).

ԺԳ. Օրհնութիւնք առ Աստուած ա-
մէն դարերու ու ամէն զլիսաւոր հին և
արդի ժողովրդոց. — Մասն Հնոց. — Հայ-
կական Երգք: Քասդէլֆրանկոյ, ի տը-
պարանի կայսերանոյ Լոնկոյ. 1862:

11. Extrait de la Chronique de Sempad,
Seigneur de Babaron, Connétable d'Arménie;
suivi de celle de son continuateur et traduit
pour la première fois de l'arménien, sur les
éditions de Moscou et de Paris. — St-Péters-
bourg. 1862. (Inséré dans les Mémoires de
l'Académie Impériale des Sciences de S.^t-Pé-
tersbourg. Tome IV. N.º 6).

Dr A. D. MORDTMANN.

12. Ueber die altphrygische Sprache.

Dr PUPPATI (LORENZO).

13. Inni a Dio di tutti i tempi e delle
principali nazioni antiche e moderne. — Parte
Antica. — Inni Armeni. Castelfranco, dalla Ti-
pografia di Gaetano Longo. 1862.

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԱՆՐ ԴԻՏԵԼԻՓ

Յոռցակ Թագաւորաց և իշխանաւորաց Երոսպայ

Աստեղանիւքն իրենց արտաէն ընկած քաղաւորքն են:

Աղէքսանդր Բ կայսր Ռուսաց
Աղէքսանդր Դուքս Անհալտ-Պրոսպուրկի
Ապաիւլ-Ազիզ Խան
Ատոլփոս-Գէորգ իշխան Հաւենպուրկ-Լիբքէի
Ատոլփոս դուքս Նասսաւի
Բեռնարդոս դուքս Սաքս-Մայնինկենի
Բետրոյ Բ կայսր Պրաղիլի
Գէորգ Ե Թագաւոր Հանովրի
Գէորգ Ե իշխան Վալտերի
Գուլիելմոս Ա Թագաւոր Բրուսիոյ
Գուլիելմոս Ա Թագաւոր Վերդէմպերկի
Գուլիելմոս Գ Թագաւոր Ստորին-Նահանգաց
Գուլիելմոս դուքս Պաւնովայի
Եղիսաբէթ Բ Թագուհի Սպանիոյ
Էռնէստ Բ դուքս Գոպուրկ-Կոթայի
Էռնէստ դուքս Սաքս-Լեյպպուրկի
Լէոբոլդ Ա Թագաւոր Պեշիոյ
Լէոբոլդ-Փրեդերիկոս դուքս Անհալտ-Տէսաւ-Դեօթէնի
Լէոբոլդ իշխան Լիբքէ-Տէգմուրի

Ծնաւ	Թագաւորեց
29 ապրիլ 1818	2 մարտ 1855
2 մարտ 1805	24 մարտ 1834
9 փետր. 1830	25 յունիս 1861
1 օգոստ. 1817	21 նոյեմբ. 1860
24 յուլիս 1817	20 օգոստ. 1839
17 դեկտ. 1800	24 դեկտ. 1803
2 դեկտ. 1825	7 ապրիլ 1831
27 մայիս 1819	18 նոյեմբ. 1851
14 յունուար 1831	15 մայիս 1845
22 մարտ 1797	3 յունուար 1861
27 սեպտեմբ. 1781	30 հոկտ. 1816
19 փետր. 1817	17 մարտ 1849
25 ապրիլ 1806	25 ապրիլ 1831
10 հոկտ. 1830	29 սեպտ. 1833
21 յունիս 1818	29 յունուար 1844
16 սեպտ. 1826	3 օգոստ. 1853
16 դեկտ. 1794	21 յուլիս 1831
1 հոկտ. 1793	9 օգոստ. 1817
1 սեպտ. 1821	1 յունուար 1851

Լուսավորչական և Թագաւոր Բորգուկայի	31 հոկտ .	1838	11 նոյեմբ .	1861
Լուսավորչական Գ մեծ դուքս Հէսսէի	9 յունիս	1806	16 յունիս	1848
Կարողութեամբ մեծ դուքս Սաքս-Վայմարի	24 յունիս	1818	8 յուլիս	1853
Կարողութեամբ Թագաւոր Շուարց	3 մայիս	1826	8 յուլիս	1859
Կարողութեամբ իշխան Մոնախի	8 դեկտ ,	1818	20 յունիս	1856
Կոնգրէս-Փրեզիդենտ-Կարողութեամբ իշխան Շուարցուրկ-Սոն-				
տէրսհաւանի	24 սեպտ .	1801	19 օգոստ .	1835
Հենրիկոս ԻԲ իշխան Ռայս-Կրայցի	28 մարտ	1846	9 նոյեմբ .	1859
Հենրիկոս ԿԵ իշխան Ռայս-Շլայցի	20 հոկտ ,	1789	19 յունիս	1854
Մաքսիմիլիանոս Բ Թագաւոր Պաւլերայ	28 նոյեմբ .	1811	20 մարտ	1848
Յովհաննէս Թագաւոր Սաքսոնիոյ	12 դեկտ .	1801	9 օգոստ .	1854
Յովհաննէս իշխան Լիխտենշայնի	5 հոկտ .	1840	12 նոյեմբ .	1858
Կարլ Լեոն Գ կայսր Փրանքայ	20 ապրիլ	1808	2 դեկտ ,	1852
Նիկոլայ-Փրեզիդենտ-Պետրոս մեծ դուքս Օլտենպուրկի	8 յուլիս	1827	27 փետր .	1853
* Ուոն Թագաւոր Յունաստանի	1 յունիս	1815	5 օգոստ .	1832
Պիոս Թ քահանայապետ Հռովմայ	13 մայիս	1792	16 յունիս	1846
* Ռոբերտոս Ե դուքս Բարմայի	9 յուլիս	1848	27 մարտ	1854
Վիկտոր-Էմմանուէլ Բ իբրեւ Թագաւոր Սարդինիոյ	14 մարտ	1820	23 մարտ	1849
Վիկտորիա Թագուհի Մեծին-Բրիտանիոյ	24 մայիս	1819	20 յունիս	1837
* Փրեզիդենտ Գ մեծ դուքս Դոմանայի	10 յունիս	1835	21 յուլիս	1859
Փրեզիդենտ Լանտերաւ Հէսսէ-Հոմպուրկի	26 ապրիլ	1783	8 սեպտ .	1848
* Փրանկիսկոս Բ Թագաւոր Երկուց-Սիկիլիայ	16 յունուար	1836	22 մայիս	1859
* Փրանկիսկոս Ե դուքս Մոնեռայի	1 յունիս	1819	21 յունուար	1846
Փրանկիսկոս-Յովսէփ Ե կայսր Աւստրիոյ	18 օգոստ .	1830	2 դեկտ .	1848
Փրեզիդենտ-Գուլիելմոս Ե կայսր Ռուսիոյ Հէսսէի	20 օգոստ .	1802	20 նոյեմբ .	1847
Փրեզիդենտ-Գուլիելմոս մեծ դուքս Մէքլենպուրկ-Սթրելիցի	17 հոկտ .	1819	6 սեպտ .	1860
Փրեզիդենտ Ե Թագաւոր Տանիմարգայի	6 հոկտ .	1808	20 յունուար	1848
Փրեզիդենտ-Կոնգրէս իշխան Շուարցուրկ-Ռուտովի	6 նոյեմբ .	1793	28 ապրիլ	1807
Փրեզիդենտ մեծ դուքս Պաւլերի	9 սեպտ .	1826	24 ապրիլ	1852
Փրեզիդենտ-Փրանկիսկոս մեծ դուքս Մէքլենպուրկ-Շլէսինի	23 փետր .	1823	7 մարտ	1842
Կարլ Ետրին շահ Պարսից	յամին	1829	յամին	1848

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՎԵՐԱՑ ՕՍԽԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Օսմանեան պետութեան մակերևոյթն է 86011 քառակուսի դերմանական աշխարհագրական մղոն հանդերձ իբր 36,600,000 բնակչօք, որով հաղիւ կ'ընկնի 425 1/2 բնակիչ առ մի քառակուսի մղոն , և ըստ այսմ բաշխուած .

Կարուածք Աֆրիկոյ	մղ .	44,958	բն .	5,050,000
Կարուածք Ասիոյ	»	31,482	»	16,050,000
Կարուածք Եւրոպայ	»	9,571	»	15,500,000
Բովանդակ մղոն		86,011	բն .	36,600,000

Իսկ այլ և այլ կրօնից թուական յարաբերութիւնքն են ըստ նորագոյն տեղեկութեանց (1860)

	Եւրոպա	Ասիա	Բովանդակ
Մահմետականք ¹	8,350,000	12,650,000	21,000,000
Յոյնք և Հայք	10,000,000	3,000,000	13,000,000
Կաթոլիկեայք ²	640,000	260,000	900,000
Հրեայք	70,000	80,000	150,000

ՄՈՒՏՔ ԵՒ ԵԼՔ ՕՍԽԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ : — Ըստ տեղեկութեանցն զոր տուին Անգղիոյ խորհրդարանն ոստիկանքն Ֆոսդըր և Լորտ հոպարդ (ապրիլ 1862), Օսմանեան պետութեան 1859-1860 մուսթն ու ելքն էր լինա սղեւին .

1 . Եգիպտոսն առնելով :

2 . Որոնցմէ հռովմէական կաթոլիկեայք 640,000, միաբանեալ Յոյնք 25,000 , միաբանեալ Հայք 75,000 , միաբանեալ Ասորիք և Քաղղէացիք 20,000, Մարոնիքք 140,000 :